

I

Usvaja se Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u gradu Subotici za period 2017 - 2021.

II

Sastavni deo ove Odluke je Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u gradu Subotici za period 2017 - 2021.

III

Ovu odluku objaviti u «Službenom listu Grada Subotice».

Republika Srbija
Autonomna Pokrajina Vojvodina
Grad Subotica
SKUPŠTINA GRADA SUBOTICE
Broj: I-00-561-72/2017
Dana: 28.12.2017.god.
S u b o t i c a
Trg slobode 1
Predsednik Skupštine grada Subotice
Tivadar Bunford, s.r.

Grad Subotica

**LOKALNI AKCIONI PLAN ZA UNAPREĐENJE
POLOŽAJA IZBEGLIH, INTERNO RASELJENIH LICA I POV RATNIKA
ZA PERIOD OD 2017. DO 2021. GODINE**

Na osnovu člana 32. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik Republike Srbije" br.129/07, 83/14 - dr. zakon i 101/16 - dr. zakon) i člana 33. stav 1. tačka 20. Statuta Grada Subotice («Službeni list Opštine Subotica», br. 26/08 i 27/08-ispravka i «Službeni list Grada Subotice», br. 46/11 i 15/13), Skupština Grada Subotice na 13. sednici održanoj dana 28.decembra 2017. godine donela je odluku da se usvoji:

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA UNAPREĐENJE POLOŽAJA IZBEGLIH, INTERNO RASELJENIH LICA I POVRATNIKA U GRADU SUBOTICI ZA PERIOD 2017 - 2021

U Gradu Subotici živi, po popisu iz 2011. godine, 141.554 stanovnika, a kroz aktivnosti povereništva za izbeglice i migracije Grada Subotice, bilo je registrovano oko 10.500 izbeglih i 3.500 interno raseljenih lica, što je 9,89 % ukupnog broja građana i građanki. Imajući u vidu broj ljudi koji se tretiraju kao izbegla, interno raseljena lica, i povratnici po sporazumu o readmisiji, nedovoljan stepen integracije ove grupacije, kao i uslove u kojima žive, Subotica je izrazila spremnost da učestvuje u rešavanju njihovih problema kroz definisanje novog Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika za period 2017. do 2021. godine. S obzirom na promene u kretanjima na polju migracija i značajan broj migranata u potrebi bez utvrđenog statusa i tražioca azila, ovaj akcioni plan će uključiti i probleme sa kojima se ove kategorije suočavaju kao i ciljeve koje će grad težiti da dosegne u vezi sa poboljšanjem njihovog položaja kao i podizanjem kapaciteta Grada Subotice da se suočava sa izazovima koje donose migracioni tokovi u navedenom periodu.

Lokalnim akcionim planom, Grad Subotica želi da doprinese povećanoj integraciji i smanjenju siromaštva izbeglih i interno raseljenih lica. Grad Subotica istovremeno pokazuje spremnost za realizaciju projekata i planova, koji su predstavljeni u specifičnim ciljevima Lokalnog akcionog plana. U dosadašnjim aktivnostima prepoznata je volja svih zainteresovanih strana za rešavanje prethodno navedenih problema, ali i nedovoljni pojedinačni kapaciteti i resursi. Objedinjavanjem svih relevantnih aktera u lokalnoj zajednici, kroz formirani Savet za migracije Grada Subotice, stvara se mogućnost za koordinaciju i aktivno praćenje problema, kao i za realizaciju ciljeva lokalnog akcionog plana. Konačni cilj, kome se približavamo kroz ovaj lokalni akcioni plan, a kome se u svom delovanju uvek teži, su jednake šanse i mogućnosti i jednaka prava svih građana i građanki koji žive na teritoriji Grada Subotice.

Osnovni cilj lokalne integracije je obezbeđivanje mogućnosti izbeglicama, interno raseljenim licima i povratnicima za ekonomsku i socijalnu ravnopravnost sa svim ostalim građanima i za dostojanstven život u zajednici.

Upravljanje migracijama je kompleksan proces koji zahteva pravovremen, usmeren i koherentan odgovor svih struktura i pružalaca usluga, te je cilj Grada Subotice da kontinuirano i uz podršku svih zainteresovanih strana radi na poboljšanju svojih kapaciteta kako bi se sve aktivnosti realizovale uz puno poštovanje ljudskih prava i u najboljem interesu najugroženijih migranata i tražioca azila.

S obzirom da primena i realizacija ovog Plana zahtevaju različite resurse, Grad Subotica učestvuje u njegovom finansiranju i na taj način izražava svoju rešenost da unapredi kvalitet života migranata na svojoj teritoriji. Izuzetno je važno da će Plan, uz podršku Komeserijata za izbeglice i migracije Republike Srbije sprovesti lokalni kadrovi, oslanjajući se na svoja stručna znanja i druge profesionalne kompetencije.

SADRŽAJ

Uvodna reč gradonačelnika.....	5
Šta je Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika za period 2017.do 2021.godine.....	6
Zahvalnost učesnicima u procesu lokalnog akcionog planiranja.....	9
Sažetak.....	10
1 Poglavlje 1 Osnovni podaci o gradu Subotica.....	11
1.1 Osnovne činjenice.....	11
1.2 Prirodne karakteristike.....	11
1.3 Istorijski osvrt.....	12
1.4 Stanovništvo.....	12
1.5 Zdravstvo.....	15
1.6 Civilni sektor.....	16
1.7 Razvojne karakteristike i problemi Grada Subotice.....	17
1.8 Organizaciona struktura Grada Subotice.....	17

2	Poglavlje 2 Podaci o migrantima na teritoriji Grada Subotice.....	19
2.1	Podaci o izbeglicama, IRL, povratnicima po Sporazumu o readmisiji, tražiocima azila i migrantima u potrebi bez utvrđenog statusa.....	19
2.2	Dosadašnje aktivnosti na teritoriji Grada Subotica u odnosu na izbegla, interno raseljena lica i povratnicima po Sporazumu o readmisiji.....	21
2.3	Trendovi i migracije.....	22
3	Poglavlje 3 Analiza situacije i zaključci.....	23
3.1	Opšti okvir analize.....	23
3.2	Opšti zaključci analize.....	29
3.3	Preporuke.....	30
4	Poglavlje 4 Prioritetne ciljne grupe.....	31
5	Poglavlje 5 Opšti i specifični ciljevi.....	32
6	Poglavlje 6 Aktivnosti za realizaciju LAP.....	35
7	Poglavlje 7 Resursi – Budžet.....	43
8	Poglavlje 8 Aranžmani za primenu	43
9	Poglavlje 9 Praćenje i ocena uspešnosti.....	45

Uvodna reč gradonačelnika

Stanovnici – građani Subotice svoju humanost i solidarnost pokazuju kad god se za to ukaže potreba.

Nakon tragičnih dešavanja i sukoba na prostorima bivše SFRJ veliki broj ljudi ostao je bez krova nad glavom i bio prinuđen na izbeglištvo ili raseljavanje. Preko više hiljada izbeglih i prognanih iz R.Hrvatske i Bosne i Hercegovine i preko hiljadu raseljenih sa Kosova i Metohije tokom 1999. godine pronašli su utočište u Subotici i postali naši sugrađani. Subotica je od prvih dana njihovog izbeglištva i raseljavanja, kao i boravka u našem okruženju, činila ogromne napore i ulagala značajna sredstva kako bi im obezbedila što kvalitetnije uslove za život, te njihovu integraciju učinila trajnom i održivom.

Sadašnja migrantska kretanja, najveća posle Drugog svetskog rata, predstavljaju humanitarnu krizu bez presedana sa užasnim i neprihvatljivim posledicama. Raznolikost nacionalnosti, motiva za migracije i pojedinih profila migranata, takođe stvara ogroman izazov za sistema azila, kao i za kvalitetno upravljanje migratornim kretanjima. Osim toga, s obzirom na složenost glavnih pokretača migracija, ima nažalost malo nade da će se situacija značajno poboljšati u bliskoj budućnosti. Kao odgovor na novonastalu situaciju nameđe se potreba analize problema i proaktivnog delovanja Grada Subotice.

Rezultat sveobuhvatnog multidisciplinarnog pristupa pojedinim konkretnim problemima u vezi integracije izbeglih i raseljenih lica, tražioca azila, kao i migranata u potrebi bez statusa, pred nama je sada **LAP-Lokalni Akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika za period od 2017. do 2021. godine.**

LAP (Lokalni Akcioni plan) jasno naglašava prioritete, definiše pravce rešavanja pojedinih problema izbeglih i interno raseljenih lica, tražioca azila, migranata u potrebi bez statusa, konkretne zadatke svih ključnih aktera, daje budžetske okvire za aktivnosti. Cilj je u narednih nekoliko godina značajno unaprediti ekonomski i socijalni položaj izbeglih i interno raseljenih lica, te prepoznati i raditi na rešavanju problema tražioca azila i migranata u potrebi bez statusa.

**Gradonačelnik
Bogdan Laban**

Šta je Lokalni Akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika za period od 2017. do 2021. godine

Lokalni akcioni plan predstavlja plan akcije za unapređenje položaja izbeglica, interno raseljenih lica, povratnika po Sporazumu o readmisiji. U okviru ovog dokumenta, pod izbeglim i interno raseljenim licima podrazumevaju se sva lica koja su bila izložena prisilnom napuštanju svojih domova i raseljavanju, zbog rata na prostoru bivših jugoslovenskih republika i bombardovanja Kosova i Metohije, uključujući i ona lica koja su u međuvremenu stekla status građana Republike Srbije, ali i dalje imaju nerešene egzistencijalne probleme nastale u toku izbegličkog statusa.

Prema Konvenciji UN o statusu izbeglice (1951), **izbeglica** je osoba koja iz osnovanog straha da će biti progonjena zbog svoje rase, nacionalne pripadnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog

uverjenja, napustila svoju državu i ne može, ili zbog pomenutog straha ne želi da se u nju vrati. Pojam izbeglice je Protokolom iz 1967. god. proširen i na osobe koje su bile izložene ratnim stradanjima ili drugim oblicima nasilja i zato odlučile ili bile prinuđene da napuste svoju državu.

Status izbeglice u Republici Srbiji, Komesarijat za izbeglice i migracije. priznaje u skladu sa Zakonom o izbeglicama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92, „Službeni list SRJ”, broj 42/02 - SUS i „Službeni glasnik RS”, broj 30/10).

Interno raseljena lica su ona koje su bila prisiljena da napuste svoje domove, ali su ostale u granicama svoje države. Razlozi zbog kojih su bili prisiljeni da napuste svoje domove mogu biti različiti: rat, nasilje, ugrožavanje ljudskih prava, politički progon ili prirodne katastrofe (zemljotres, poplava i sl.). Zato što se nalaze u granicama svoje zemlje, mogućnosti njihove međunarodne zaštite su ograničene. Iako ih, za razliku od izbeglica, ne štiti Specijalna konvencija UN, i dalje ih štite nacionalni zakoni, međunarodno humanitarno pravo i međunarodni pravni akti u oblasti ljudskih prava.

Povratnici po Sporazumu o readmisiji su lica koja su dobrovoljno ili prisilno vraćena iz država u kojima su neosnovano boravila (odbijen zahtev za azil, istekla viza) u zemlje porekla, na osnovu potpisanog sporazuma o readmisiji između Evropske zajednice i Republike Srbije.

Sporazum između Republike Srbije i Evropske unije o readmisiji lica koja nezakonito borave koji je stupio na snagu 01. januara 2008. godine ugovorne strane su regulisale proceduru povratka osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji države ugovornice.

Sprečavanje nelegalnih migracija i prihvatanje i integracija povratnika po osnovu Sporazuma o readmisiji su jedan od ulova za stavljanje Republike Srbije na Belu šengen listu.

U cilju ispunjavanja svojih obaveza Vlada Republike Srbije usvojila je Strategiju reintegracije povratnika po osnovu Sporazuma o readmisiji 13. februara 2009. godine („Službeni glasnik RS”, broj 15/09). Usvojen je i Akcioni plan za sprovođenje Strategije reintegracije povratnika po osnovu Sporazuma o readmisiji za period 2009. i 2010. godine.

Tražiocima azila su lica koja su, u skladu sa važećom zakonskom regulativom, na teritoriji Srbije zatražila neki od vidova međunarodne zaštite na zakonom propisan način. U skladu sa odredbama Zakona koje se odnose na smeštaj i obezbeđivanje osnovnih životnih uslova za lica koja traže azil Vlada Republike Srbije osniva centre u kojima oni borave i u budžetu obezbeđuje sredstva za funkcionisanje centara.

Migranti u potrebi bez utvrđenog statusa su na teritoriju Republike Srbije ušli iz susjednih zemalja a poreklom su iz ratom zahvaćenih područja Bliskog Istoka i Afrike. U skladu sa pojačanim prilivom migranata, Vlada Republike Srbije je 18. juna 2015. godine osnovala Radnu grupu za rešavanje problema mešovityh migracionih tokova koju čine ministri pet resornih ministarstava, uključujući predstavnika Komesarijata za izbeglice i migracije. Radna grupa je formirana sa zadatkom da prati, analizira i razmatra pitanja mešovityh migracionih tokova u Republici Srbiji sa posebnim osvrtom na probleme u ovoj oblasti, daje analize stanja i predloge mera za rešavanje uočenih problema i usklađivanje stavova nadležnih državnih organa i drugih organizacija i institucija koje se bave pitanjem mešovityh migracionih tokova.

Imajući u vidu veliku fluktuaciju migranata u potrebi čiji status nije rešen kao i činjenicu da su tokom cele izbegličke krize prisutni na teritoriji Subotice, potrebno je da se preduzmu mere u skladu sa odlukama koje donesu nadležne institucije i Radna grupa.

Prvenstveno je potrebno jačanje kapaciteta za unapređenje kvaliteta života u lokalnoj sredini kroz opremanje smeštajnog prostora, prostora za informativne, edukativne, sportske i zdravstvene usluge kao i sprovođenje neophodnih aktivnosti na jačanju tolerancije i otklanjanja predrasuda i straha kroz razvoj komunikacije i dijaloga.

U ovom dokumentu pod procesom **lokalnog akcionog planiranja** podrazumevamo proces donošenja odluka o tome koje promene, značajne za život ovih lica nameravamo da ostvarimo u svom lokalnom okruženju u toku predviđenog vremenskog perioda.

Strateški okvir LAP-a određen je u skladu sa politikom i pravcima delovanja definisanim u setu dokumenata donetim na nacionalnom i lokalnom nivou a od značaja su za upravljanje migracijama. U cilju koordiniranog rada, korišćenja naučenih lekcija i najboljih praksi, ovaj LAP uzima u obzir postojeće projekte izgradnje kapaciteta na lokalnom nivou, a naročito one koji su u domenu socijalne, ekonomske i stambene politike. Kreiranje i sprovođenje lokalnih akcionih planova za unapređenje položaja migranata ovde se tretira kao deo šireg mehanizma smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti osetljivih društvenih grupa.

Lokalni akcioni plan donosi se na period od 4 godine.

Proces izrade Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja migranata u Gradu Subotici, zasniva se na interaktivnom pristupu čije su osnovne metodološke karakteristike da je:

- Lokalni—sproveden je u lokalnoj zajednici i uvažava lokalne specifičnosti;
- Participativan—uključio je različite bitne aktere procesa društveno organizovane podrške izbeglim, interno

raseljenim licima, povratnicima, tražiocima azila i migrantima u potrebi bez utvrđenog statusa;

- Utemeljen na realnim okolnostima, raspoloživim resursima i potrebama za unapređenje položaja migranata kao i primajuće zajednice;
- Prilagođen situaciji u lokalnoj zajednici, akterima i pozitivnoj promeni kojoj se teži;
- Koristi savremene metode planiranja i analize svih važnih elemenata potrebnih za donošenje odluka;
- Podstiče odgovoran odnos različitih društvenih aktera u lokalnoj zajednici. Za potrebe procesa prikupljanja i analize osnovnih podataka o položaju izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika, migranata u potrebi bez utvrđenog statusa i tražioca azila u gradu Subotici, korišćeni su sledeći izvori: rezultati ankete sa potencijalnim korisnicima i sastanci sa lokalnim akterima, statistički podaci uključujući podatke popisa iz 2011.g.; različiti izveštaji i dokumenti kao što su podaci Komesarijata za izbeglice i migracije Republike Srbije, Povereništva za izbeglice i migracije u Subotici, Crvenog krsta, lokalnih nevladinih organizacija udruženja, izveštaji Ministarstva unutrašnjih poslova i Komesarijata za izbeglice i migracije kao i podaci sa terena dostupni Povereništvu za izbeglice i migracije i Saveta za migracije Grada Subotice.
- U skladu sa Članom 12. Zakona o upravljanju migracijama formiran je lokalni Savet za migracije Grada Subotice (u daljem tekstu: Savet za migracije) radi obavljanja savetodavnih poslova u vezi sa upravljanjem migracijama na teritoriji Grada Subotice.

Savet za migracije čine predstavnici/ce lokalne samouprave kao nosioci procesa i formalni donosioci ovog dokumenta, uključujući poverenika za izbeglice i institucije sistema koje se na lokalnom nivou bave pitanjima migracija.

Rešenjem Gradskog veće Grada Subotice obrazovan je Savet za migracije u sledećem sastavu:

1. Bogdan Laban, Gradonačelnik Grada Subotice, predsednik,
2. Ilija Đukanović, član Gradskog veća Grada Subotice zadužen za oblast socijalne zaštite i zdravstva, član,
3. Snežana Bujić, predstavnik Centra za socijalni rad Grada Subotice, član,
4. Aleksandar Obrenović, predstavnik Policijske uprave Subotica, član,
5. Jasmina Tašković, predstavnik Nacionalne službe za zapošljavanje, član,
6. Marija Ušumović Davčik predstavnik Gradske uprave Grada Subotice, član,
7. dr. Darko Rastović, predstavnik Doma zdravlja Subotica, član,
8. Renata Babić, poverenik za izbeglice, član i
9. Milimir Vujadinović, predsednik Radne grupe za praćenje migracija na teritoriji Grada Subotice i

koordinaciju aktivnosti u cilju rešavanja problema migracionih tokova, član.

Uloga i nadležnost Saveta je:

- praćenje i izveštavanje Komesarijata za izbeglice o migracijama na teritoriji Grada Subotice;
- predlaganje programa, mera i planova aktivnosti koje treba preduzeti radi efikasnog upravljanja migracijama na teritoriji Grada Subotice;
- druge poslove u oblasti upravljanja migracijama, u skladu sa zakonom.

Zahvalnost učesnicima u procesu lokalnog akcionog planiranja

U cilju izrade Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica, povratnika po Sporazumu o readmisiji, migranata u potrebi bez utvrđenog statusa i tražioca azila, Savet za migracije bio je nosilac procesa i predlagač ovog dokumenta.

Izrada Lokalnog akcionog plana urađena je uz stručnu pomoć i podršku Komesarijata za izbeglice i migracije a u okviru projekta "Jačanje kapaciteta i pružanje pomoći u rešavanju izbegličke krize". Projekat "Jačanje kapaciteta i pružanje pomoći u rešavanju izbegličke krize" finansira Ambasada Danske u Srbiji a sprovodi Danish Refugee Council Serbia / Danski savet za izbeglice u saradnji sa Komesarijatom za izbeglice i migracije Republike Srbije. Opšti cilj projekta je podrška Republici Srbiji u jačanju kapaciteta za upravljanje migracijama a sprovodi se na teritoriji sledećih opština i gradova: Subotica, Šid, Kikinda, Voždovac, Palilula, Zaječar, Negotin, Piro, Dimitrovgrad, Preševo, Bujanovac, Bosilegrad, Sjenica i Tutin.

Uloga Saveta za migracije Grada Subotice bila je da:

- Obezbedi potrebne podatke neposredno od ciljnih grupa i socijalnih aktera u sistemu podrške svim kategorijama;
- Razmenjuje informacije i učestvuje na sastancima od značaja za proces planiranja;
- Saraduje sa članovima projektnog tima u izradi LAPa i ažurno dostavlja sve podatke od značaja za dokument;
- Primenjuje usvojene metode planiranja tokom procesa planiranja;
- Definiše ciljeve, pravce razvoja i saraduje sa različitim relevantnim lokalnim i republičkim akterima;

- Planira praćenja i ocenjivanja uspešnosti primene lokalnog akcionog plana;

Zahvaljujemo se svim članovima Saveta za migracije, Komesarijatu za izbeglice i migracije Republike Srbije na stručnoj podršci u izradi dokumenta kao i Danskom savetu za izbeglice na učešću i podršci u procesu planiranja i izrade LAP-a.

Sažetak

Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika za period 2017-2021 godine je dokument koji izražava nastavak dugoročnog opredeljenja Grada Subotice da poboljša uslove života i mogućnosti za integraciju u lokalnu zajednicu.

Ovim dokumentom se utvrđuju opšti i specifični ciljevi vezani za rešavanje problema izbeglih, IRL, povratnika, tražioca azila i migranata u potrebi bez utvrđenog statusa u Gradu Subotici.

Lokalni akcioni plan (LAP) je usmeren prema svim osobama koje su bile izložene prisilnim migracijama i egzistencijalnim poteškoćama koje to stvara, a žive na teritoriji grada Subotice.

Polazeći od analize potreba migranata na teritoriji Grada Subotice a u skladu sa nacionalnim strateškim opredeljenjima definisan je jedan Opšti cilj.

Opšti cilj Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih, IRL, i povratnika po sporazumu o readmisiji:

Jačanje kapaciteta lokalne samouprave za obezbeđivanje preduslova za rešavanje problema izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji sa prebivalištem-boravištem na teritoriji grada Subotice, promovisanje tolerancije prema tražiocima azila i migrantima u potrebi a bez utvrđenog statusa, kao i poboljšavanje socio-materijalnog položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji na teritoriji grada Subotice rešavanjem njihovih stambenih potreba i podsticanjem ekonomskog osnaživanja.

POGLAVLJE 1

Osnovni podaci o gradu Subotica

1.1. Osnovne činjenice

Grad Subotica je najseverniji grad Republike Srbije, drugi po veličini grad Autonomne Pokrajine Vojvodine i administrativni centar Severnobačkog okruga. Geografski položaj je određen sa 46° 5' 5" severne širine i 19° 39' 47" istočne dužine. Graniči se Mađarskom i sa 4 jedinice lokalne samouprave: Sombor, Bačka Topola, Senta i Kanjiža.

Teritorija Grada Subotica zauzima površinu od 1.007 km². Prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine, ukupan broj stanovnika na teritoriji grada Subotice je 141.554 stanovnika koji žive u 19 naselja organizovanih u 37 mesnih zajednica. Zahvaljujući svom geografskom položaju i vrednim građanima, Grad Subotica je postao najznačajniji administrativnoupравни, industrijski, trgovački, saobraćajni i kulturni centar Severnobačkog okruga, a obližnje Paličko jezero ga čini turističko-rekreativnim centrom šireg područja.

Tabela 1. Struktura zemljišnih površina, 2012.¹

	Površina (km ²)	Udeo u ukupnoj površini (%)			Broj stanovnika	Udeo u ukupnom broju stanovnika (%)			Gustina naseljenosti (br.stanovn. / km ²)
		Grad Subotica	Okrug	Srbija		Grad Subotica	Okrug	Srbija	
Urbana zona	123	12,20	6,89	0,14	105.681	74,66	56,56	1,47	859
Ruralna	884	87,80	49,55	1,00	35.873	25,34	19,20	0,49	41

¹ Izvor podataka: Republički zavod za statistiku – Popis poljoprivrede 2012 – Knjiga 1 – Poljoprivreda u Republici Srbiji.

zona									
Grad	1.007	100	56,45	1,14	141.554	100	75,75	1,97	141

Kroz teritoriju Grada Subotica, prolazi tranzitni panevropski put E-75, koji ga povezuje sa Republikom Mađarskom na severu i preko Beograda sa Južnom Evropom na jugu. U samom gradu se ukrštaju magistralni pravci prema Novom Sadu, Somboru, Horgošu i Senti. U pogledu železničkog saobraćaja je povezan sa celom Evropom, trasa pruge Beograd – Budimpešta prolazi kroz urbano jezgro i tu se račva sa pružnim pravcima prema Somboru, Horgošu, Crvenki i Baji. U blizini grada se nalaze i dva najfrekventnija granična prelaza: Horgoš i Kelebija.

1.2. Prirodne karakteristike

U geomorfološkom pogledu ovo područje leži na kontaktu Telečke lesne zaravni i Subotičko-horgoške peščare. Poseban tip zemljišta predstavlja pesak kojeg karakterišu dve važne osobine: karbonantan je i sa površine ima jaku sposobnost akumulacije vode. Pogodan je za uzgoj visoko kvalitetnog voća i grožđa, industrijske paprike i šumskog drveća. Sa druge strane, karakter terena je takav da ima izvanredan poljoprivredni značaj, odnosno mogućnost primene pune poljomehanizacije i optimalne organizacije zemljišnog prostora za poljoprivrednu eksploataciju, kao i mogućnost navodnjavanja i dr.

Klima ovog područja ima karakteristike umereno kontinentalne klime koju čine vrlo oštre zime, vrlo topla leta i nestabilnost padavina po količini i vremenskom rasporedu. Prosek padavina je 491,3 mm, dok je prosečna godišnja temperatura 11,4° C a relativna vlažnost vazduha 69%.

Na sedam kilometara od Grada Subotica, nalazi se naselje Palić i paličko jezero (102 metara nadmorske visine) kao nerazdvojni deo grada. Početkom XIX veka Palić je počeo da se pominje kao lekovito jezero, a sredinom XIX veka Palić je postao banja.

1.3. Istorijski osvrt

Subotica se u pisanim dokumentima prvi put pominje 1391. godine, ali je poznato da su ljudi na ovom prostoru živeli još pre tri hiljade godina. Sudbinu ovog mesta bitno je određivao položaj na putu između Evrope i Azije, a istorijski, na granici dve sukobljene sile - Ugarske i Turske.

U čestim i velikim seobama u ovu vojnu krajinu došli su mnogi narodi: Srbi, Mađari, Nemci, Slovaci, Jevreji, Bunjevci, Grci itd. Često su se menjali gospodari a i imena grada. Od prvog Zabadka 1391. godine - promenjeno je više od dve stotine naziva, ali su najkarakterističnija imena Szent-Marija, Maria-Theresiopolis, Maria Theresienstadt, Szabadka i Subotica.

Turci su Suboticu zauzeli 1542. godine i vladali njome do 1686. godine. Privilegijom iz 1743. godine Marija Terezija proglasila je Suboticu slobodnom komorskom varoši, za šta su Subotičani darovali carici 150 konja. Za odanu službu subotičkih graničara habzburškom dvoru, Marija Terezija proglasila je Suboticu 1779. godine slobodnim kraljevskim gradom.

Status slobodnog kraljevskog grada doneo je Subotici veću autonomiju i novo ime – Maria Theresiopolis. Od tada počinje planski i ubrzani razvoj grada, kao i pretvaranje okolnih pašnjaka u oranice.

Posle nagodbe iz 1867. godine, sve do 1914. godine, u Subotici se naglo razvijaju građansko društvo i grad. Dolaskom željeznice u grad razvila se trgovina, poljoprivrednim i stočarskim proizvodima. Krajem XIX veka, dolaskom industrijalizacije, Subotica ima ulice osvetljene električnom strujom, pozorište, gimnaziju, muzičku školu i tramvaj.

Po uzoru na tadašnje evropske gradove, započinje izgradnja puteva, javnih objekata, privatnih i najamnih palata i sakralnih objekata. U arhitekturi grada dominira stil secesije čiji su najreprezentativniji objekti Gradska kuća, Sinagoga i Rajhl palata.

Posle I Svetskog rata, Trijanonskim sporazumom iz 1920. godine, Subotica je priključena Kraljevini SHS i od tog perioda počinje novija istorija grada.

Subotica je danas savremena urbana, multinacionalna, multikulturalna i multikonfesionalna zajednica građana sa razvijenom mrežom kulturnih, obrazovnih, zdravstvenih i socijalnih ustanova.

1.4. Stanovništvo

Kretanje ukupnog broja stanovnika opštine Subotica do 1981. godine beleži tendenciju rasta, a od 1981. godine do poslednjeg popisa 2011. godine ta tendencija je obrnuta. Razvoj stanovništva Subotice beleži vrlo nepovoljne tendencije, koje se ogledaju u produblivanju tri globalna demografska procesa: (1) ukupna depopulacija (pad broja stanovnika); (2) prirodna depopulacija (broj umrlih stanovnika prevazilazi broj živorođene dece) i (3) demografsko starenje. Tokom 90-tih godina došlo je do brojnih društveno-ekonomskih i političkih promena koji su uticali na kretanje broja stanovnika. Najveći uticaj na demografske promene imala su velika

migraciona kretanja koja su doprinela prilivu izbeglih i raseljenih lica u Suboticu, s jedne strane, dok je ekonomska i politička nestabilnost doprinela povećanom odlasku u inostranstvo, s druge strane. Složen bilans ovih kretanja samo je jedna komponenta ukupne dinamike, a u sadejstvu sa prirodnim kretanjem koje karakteriše nastavak biološke depopulacije, te urušavanje celokupne privrede i loše sprovedeni procesi privatizacije, doveli su do smanjenja broja stanovnika. Primetna su migratorna kretanja stanovništva iz sela u grad, a naročito je izraženo smanjivanje ukupnog broja stanovnika u manjim naseljima.

Suboticu karakterišu nepovoljna demografska kretanja, odnosno stanje duboke demografske starosti.

Tabela 2. Stanovništvo Grada Subotice

Ukupan broj stanovnika po popisu 2011	141.554
Radno sposobno stanovništvo (15-64 god.) procena 2010	99.620
Broj domaćinstava po popisu 2011	53.601
Prosečan broj članova po domaćinstvu po popisu 2011	2,64

Tabela 3. Uporedni pregled broja stanovnika, podaci iz popisa.²

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Broj stanovnika u gradu	123.688	126.559	136.782	146.770	154.611	150.266	148.401	141.554
Promena broja stanovnika u gradu	/	2.871	10.223	9.988	7.841	- 4.345	- 1.865	- 6.847
Stopa rasta broja stanovnika u gradu (%)	/	2,3	8,1	7,3	5,3	- 2,8	- 1,2	- 4,6
Stope rasta broja stanovnika u okrugu (%)	/	1,1	6,3	3,8	2,7	- 2,9	- 2,4	- 6,6
Stopa rasta broja stanovnika u Srbiji (%)	/	6,3	8,4	7,9	7,3	- 3,1	- 7,6	- 4,1

Radi kvalitetne analize stanovništva, neopodno je posmatrati datu problematiku sa aspekta polne strukture, etničke strukture (uzimajući u obzir multietičnost lokalne sredine), starosne strukture stanovništva, trend kretanja prirodnog priraštaja, zaposlenosti, stanovništvo prema školskoj spremi i pismenosti.

Polna struktura

Na teritoriji grada Subotice 51,93% stanovništva čine pripadnice ženskog pola, dok 48,07% su pripadnici muškog pola.

Tabela 4. Polna struktura stanovništva, 2011.³

	Broj stanovnika u gradu	Struktura stanovništva po polu (%)
Muški	68.040	48,07
Ženski	73.514	51,93
Ukupno	141.554	100,00

Etnička struktura

Tabela 5. Struktura stanovništva prema etničkoj ili nacionalnoj pripadnosti, 2011.⁴

² Podaci za period od 1948. do 1981. godine su prikazani po staroj metodologiji.

³ Izvor podataka: Republički zavod za statistiku – Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. u Republici Srbiji – Stanovništvo – Knjiga 2: Starost i pol.

⁴ Izvor podataka: Republički zavod za statistiku – Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. u Republici Srbiji – Stanovništvo – Knjiga 1: Nacionalna pripadnost.

	Grad Subotica	
	Broj	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)
Srbi	38.254	27,02
Albanci	383	0,27
Bošnjaci	216	0,15
Bugari	76	0,05
Bunjevci	13.553	9,57
Vlasi	2	0,00
Goranci	151	0,11
Jugosloveni	3.202	2,26
Mađari	50.469	35,65
Makedonci	482	0,34
Muslimani	334	0,24
Nemci	260	0,18
Romi	2.959	2,09
Rumuni	67	0,05
Rusi	76	0,05
Rusini	172	0,12
Slovaci	158	0,11
Slovinci	169	0,12
Ukrajinci	46	0,03
Hrvati	14.151	10,00
Crnogorci	1.349	0,95
Ostali	580	0,41
Neopredeljeni	11.815	8,35
Regionalna pripadnost	2.067	1,46
Nepoznato	563	0,40
Ukupno	141.554	100

Starosna struktura

Tabela 6. Starosna struktura stanovništva⁵

Starosna grupa	Broj stanovnika	Struktura stanovništva %
do 14 godina	20.304	14,34
od 15 do 29 godina	25.789	18,22
od 30 do 59 godina	61.697	43,59
preko 60 godina	33.764	23,85
Ukupno	141.554	100,00

Zaposlenost

Tabela 7. Broj nezaposlenih u periodu 2011-2016

godina	2011	2012	2013	2014	2015	2016
žene	5458	5629	5758	4919	4183	3527
muškarci	5501	5696	5684	5170	4696	4001
ukupno	10.959	11.325	11.442	10.089	8.879	7.528

Tabela 8. Broj zaposlenih u periodu 2011-2016

godina	2011	2012	2013	2014	2015	2016
broj zaposlenih	41.515	40.114	39.505	38.787	42.356	44.071

Stanovništvo prema školskoj spremi i pismenosti:

⁵ Izvor podataka: Republički zavod za statistiku – Opštine i regioni u Republici Srbiji, 2015.

Tabela 9. Stanovništvo prema školskoj spremi i pismenosti⁶

	Ukupan broj stanovnika	Muški	Ženski
Ukupno stanovništvo starije od 15 godina	121.250	57.653	63.597
Bez školske spreme	1.609	499	1.110
Nepotpuno osnovno obrazovanje	13.085	4.323	8.762
Osnovno obrazovanje	28.294	12.890	15.404
Srednje obrazovanje	60.727	31.862	28.865
Više obrazovanje	6.402	3.235	3.167
Visoko obrazovanje	10.839	4.711	6.128
Nepoznato	294	133	161
Nepismeni ukupno	1.207	342	865

1.5. Zdravstvo

Zdravstvene organizacije u gradu Subotici su: Apoteka Subotica, Dom zdravlja Subotica, Zavod za javno zdravlje Subotica i Opšta Bolnica Subotica. Zdravstveni kapaciteti na teritoriji Grada Subotice su sledeći:

Tabela 9. Bolnički kapaciteti, 2014.

	Broj kreveta	Udeo u ukupnom broju kreveta (%)	Broj kreveta na 1.000 stanovnika
Akutni	570	85	0,38
Hronični	50	7,5	0,033
Psihijatrijski	50	7,5	0,033
UKUPNO	670	100	0,44

Tabela 10. Lekari, stomatolozi i diplomirani farmaceuti u zdravstvenim službama, 2013-2014.⁷

	Grad Subotica 2013	Grad Subotica 2014	2014/2013
Lekari – ukupno	347	337	↘
Lekari opšte medicine	73	71	↘
Lekari na specijalizaciji	46	38	↘
Lekari specijalisti	228	228	●
Stomatolozi	38	38	●
Farmaceuti	43	40	↘
Broj stanovnika na jednog lekara u gradu	404	414	↗

1.6. Civilni sektor

Najznačajnija organizacija civilnog sektora koja je svakodnevno angažovana na posmatranoj problematici je svako Crveni krst Subotica.

Crveni krst Subotica je 2016. godine obeležio 130 godina postojanja. Prevažodno se bavi socijalno-humanitarnom delatnošću ka stanovništvu Grada Subotica.

Narodna kuhinja svakog radnog dana, u periodu od 01.09. do 31.06. naredne godine, priprema i distribuira 1100 kuvanih obroka licima koja se nalaze na spiskovima za ovu vrstu pomoći, a određena su od strane Centra za socijalni rad.

Prva pomoć je jedna od glavnih delatnosti, a realizuje se kroz obuku vozača, obuku zaposlenih u kompanijama, kao i obuku volontera Crvenog krsta.

Program rada sa omladinom je kontinuiran, a ogleda se kroz razne edukativno-preventivne programe:

- prevencija trgovine ljudima
- prevencija vršnjačkog nasilja
- prevencija polno prenosivih bolesti
- prevencija bolesti zavisnosti

⁶ Izvor podataka: Republički zavod za statistiku – Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. u Republici Srbiji – Stanovništvo

⁷ Izvor podataka: Republički zavod za statistiku – Opštine i regioni u Republici Srbiji 2014. i 2015.

Za sve ove programe, obučavaju se vršnjački edukatori iz redova omladinske organizacije i podmlatka, koji kasnije izvode radionice sa decom iz predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola u Gradu Subotici.

Vrlo aktivno učešće Crveni krst uzima i u delovanju u nesrećama, kao što su bili smetovi i poplave u pretkodnim godinama. Trenutno vrlo intenzivno, unazad godinu i po dana, svakoodnevno distribuira osnovne životne namirnice migrantima koji se nalaze na teritoriji Grada Subotice i vrši dnevnu koordinaciju i snimanje situacije na terenu po pitanju migrantskih kretanja.

Program Dobrovoljnog davalaštva krvi se realizuje u saradnji sa Transfuziologijom Opšte bolnice u Subotici.

Pored Crvenog krsta, aktivnu ulogu na povećanju kapaciteta Grada Subotice za pružanje pomoći migrantima imale su i druge organizacije: ASB Beograd, IDC Beograd, Fondacija "Ana i Vlade Divac" Beograd, Ekumenska humanitarna organizacija iz Novog Sada.

1.7. Razvojne karakteristike i problemi Grada Subotice

Sagledavanjem situacije na teritoriji grada Subotice, identifikuje se sledeće razvojne karakteristike i problemi.

Razvojne karakteristike:

- Pogodan geografski položaj
- Visoko kvalitetna urbanistička lokacija
- Kvalitetni ljudski resursi
- Visok procenat obrazovanog stanovništva
- Mala zastupljenost industrijske proizvodnje
- Okruženost obradivim površinama
- Blizina granice/auto-puta
- Razvijen železnički saobraćaj
- Blizina železničke i autobuske stanice
- Izgrađena poslovna infrastruktura
- Razvijen privatni sektor

Problemi

Pored svih nabrojanih prednosti i postignuća, grad Subotica ima i niz problema koji se mogu svrstati u nekoliko grupa.

- Prepreke vezane za usporen proces priključivanja EU, nedostatak neophodnih sistemskih zakona potrebnih za brži razvoj, usporen proces decentralizacije vlasti i fiskalne decentralizacije, skupa kreditna sredstva i sporo uvođenje mera koje podstiču otvaranje, rad i razvoj malih i srednjih preduzeća.
- Nedostatak finansijskih sredstava – smanjenje mogućnosti za povećanje izvornih prihoda Grada
- Spora implementacija strategija/planova u cilju obezbeđivanja punog poštovanja ljudskih prava
- Mali potrošački kapacitet stanovništva i niska kupovna moć stanovništva
- Velike migracije – odliv mladog i visoko obrazovanog stanovništva
- Velika stopa nezaposlenosti stanovništva iznad 45 godina starosti
- Zastareo i tehnološki neopremljen zdravstveni sektor
- Nedostatak lekara i zdravstvenog osoblja

1.8. Organizacionu strukturu Grada Subotice čine

- Skupština Grada
- Gradonačelnik (Kabinet Gradonačelnika)
- Gradsko Veće
- Gradsku upravu čine:
  - Sekretarijat za finansije
  - Sekretarijat za finansije,
  - Sekretarijat lokalne poreske administracije,
  - Sekretarijat za opštu upravu i zajedničke poslove,
  - Sekretarijat za društvene delatnosti,
  - Sekretarijat za građevinarstvo,

- Sekretarijat za imovinsko-pravne poslove,
- Sekretarijat za privredu, lokalni ekonomski razvoj i turizam,
- Sekretarijat za poljoprivredu i zaštitu životne sredine,
- Sekretarijat za komunalne poslove, energetiku i saobraćaj,
- Sekretarijat za inspekcijско nadzorne poslove,
- Sekretarijat za investicije i razvoj.
- Služba za internu reviziju

U okviru osnovnih organizacionih jedinica obrazovane su manje organizacione celine (odseci, referati i povereništvo). U okviru Uprave obavljaju se poslovi planiranja odbrane, civilne zaštite i postupanja u vanrednim situacijama, u skladu sa posebnim zakonom.

Povereništvo za izbegla i interno raseljena lica pripada Odeljenju za društvene delatnosti i čini ga: Poverenik za izbeglice.

POGLAVLJE 2

Podaci o izbeglicama, IRL, povratnicima po Sporazumu o readmisiji, tražiocima azila i migrantima u potrebi bez utvrđenog statusa

2.1. Podaci o izbeglicama, IRL i povratnicima po Sporazumu o readmisiji

Prve izbeglice su na teritoriju grada Subotice došle 1991. godine iz Hrvatske a tokom 1992. godine i iz BiH. Proces kontinuiranog dolaska izbeglica trajao je sve do kraja 1996 godine. Iz Republike Hrvatske i BiH. došlo je 7.045 izbeglica (od čega u „Oluji“ 1995. godine 3.385 prognanika). U toku 1998. godine sa teritorije Baranje dolazi oko 3.000 izbeglih lica. Poslednji talas dolaska izbeglica je u stvari dolazak lica sa KiM koji su u statusu interno raseljenih lica koji je krenuo u toku NATO bombardovanja, marta 1999. godine. Na teritoriji grada evidentirano je 3.500 IRL.

Prema podacima iz baze podataka Povereništva za izbeglice i migracije, kroz Grad Suboticu je prošlo 10.500 izbeglica i 3.500 IRL. Izbegla lica iz Baranje i pretežno područja Belog Manastira gravitirali su prema Gradu Subotici zbog geografske blizine, pored izuzetno teške ekonomske situacije i devastirane celokupne privrede, izbelice i IRL su se fokusirala i na blizinu granice sa Mađarskom, što je omogućavalo rešavanje egzistencijalnih problema radom u svojoj ekonomiji.

Neka od tih lica su svoj status ukinula zbog:

- Dobijanja državljanstva Republike Srbije,
- Odlaska ili preseljenja na drugu opštinu ili u inostranstvo
- Povratka u mesto prethodnog prebivališta
- Neka lica su preminula

Sva ova lica se i dalje nalaze registrovana u bazi podataka povereništva samo sada kao aktivna (još u izbegličkom statusu) ili pasivna (bez statusa) bez obzira da li su se odazivala na popise ili ne.

Na teritoriju Grada Subotice u prethodnom periodu nije došla veća grupa lica povratnika po Sporazumu o readmisiji. Ova lica se po ulasku na teritoriju Republike Srbije uglavnom šalju u mesta gde im je bilo zabeleženo poslednje prebivalište ili u kolektivne centre predviđene za njihov prihvata odakle će se dalje zbrinjavati. Takvi centri nisu predviđeni na teritoriji Grada Subotice. Ukoliko se u narednom periodu pojavi veliki priliv povratnika po Sporazumu o readmisiji u Srbiju, pa samim tim i na teritoriju Grada Subotice, rešavanje problema ove kategorije lica je obuhvaćeno ciljevima Lokalnog akcionog plana za period 2017. – 2021. godine.

Kolektivni centri

Sledeći kolektivni centri su bili formirani i funkcionisali na teritoriji Grada Subotice u periodu 1990-tih godina:

Tabela 11 . Kolektivni centri na teritoriji Grada Subotice

Naziv kolektivnog centra	zatvoreno	Broj osoba koje su bile smeštene:
Žuta kuća	Tokom 2000 godine	350 osoba
Hotel sport Palić	Tokom 2000 godine	250 osoba
Vikend naselje Palić	Tokom 2000 godine	300 osoba
Sajc Tavankut Palić	Tokom 2000 godine	50 osoba

Tražioци azila i migranti u potrebi bez utvrđenog statusa

U velikoj meri, zbog svog strateškog i geopolitičkog položaja, Zapadni Balkan je postao bitna tačka na jednoj od glavnih migratornih ruta na putu ka EU. Tokom 2015. godine, državnu granicu Srbije prešlo je više od pola miliona migranata sa Bliskog Istoka, Azije i Afrike, gotovo trideset puta više u odnosu na celu 2014. godinu. Činjenica da je od tog broja ukupno podneto manje od 700 zahteva za azil, govori da željena destinacija migranata nije Srbija, već države članice Evropske unije. Ovakav razvoj situacije stvara pritisak na institucije koje se bave upravljanjem migracijama kako u organizacionom tako i u finansijskom pogledu jer upravljanje migracijama predstavlja kompleksan proces koji zahteva plansko i organizovano postupanje, kao i koordinisan pristup i kontinuiranu saradnju svih relevantnih organa. Određen broj tražioца azila i/ili migranata u potrebi bez utvrđenog statusa prisutan je na teritoriji grada Subotice svakodnevno zbog blizine granice.

Kroz teritoriju grada Subotice, u periodu od 2011. godine do danas je prošlo 500.000 migranata u potrebi bez utvrđenog statusa.

U okviru Doma za decu ometenu u razvoju „Kolevka“ Subotica, vrši se prihvatanje dece bez roditeljske pratnje, maloletnih lica – stranaca.⁸

2.2. Dosadašnje aktivnosti na teritoriji Grada Subotica u odnosu na izbegla, interno raseljena lica i povratnicima po Sporazumu o readmisiji

Grad Subotica se brine o izbeglim, interno raseljenim licima i povratnicima na zakonom propisan način i preko institucija koje su za to nadležne, a to su: Povereništvo za izbeglice i migracije grada Subotice koje vodi administrativne i druge poslove, Crveni krst, Centar za socijalni rad – Služba za decu i služba za odrasle, zdravstvene službe, prosvetne službe i NVO.

Crveni krst i aktivnosti, svakodnevno je uključen u zbrinjavanje izbeglica, kroz sledeće aktivnosti:

1. svakodnevna podela hrane i higijenskog materijala na terenu – (i na teritoriji „ničije zemlje“);
2. rad sa decom migranta i na prevenciji trgovine ljudima.

Povereništvo svoj rad u celosti zasniva na zakonskim propisima, međunarodnim konvencijama i instrukcijama i uputstvima Komesarijata za izbeglice i migracije. Povereništvo ima dugogodišnje iskustvo i znanja u ovoj oblasti i direktno se bavi rešavanjem mnogih problema ovih ljudi, kako administrativnih, tako i ličnih. Osnovni poslovi Povereništva su poslovi na izradi predloga rešenja o priznavanju i ukidanju izbegličkog statusa, evidencija promene adresa boravka, pripremanje predmeta za izradu novih izbegličkih legitimacija i duplikata izgubljenih ili uništenih, izrada preloga zaključaka o ispravci grešaka u ličnim podacima, upis i evidencija lica raseljenih sa KiM i sve promene vezane za njihov status, izdavanje raznih potvrda i uverenja. Povereništvo je po instrukcijama Komesarijata organizovalo i sprovodilo sve popise izbeglica i interno raseljenih lica kao i registraciju za biračke spiskove, pa čak i učestvovalo u samom sprovođenju izbora. U svim svojim aktivnostima Povereništvo je imalo podršku i pomoć lokalne samouprave.

Povereništvo za izbeglice u pružanju što kompletnije i efikasnije pomoći korisnicima aktivno saraduje sa – Komesarijatom za izbeglice i migracije Vlade Republike Srbije, i organizacijama civilnog društva sa teritorije grada.

Centar za socijalni rad, postupajući po Zakonu o socijalnoj zaštiti i socijalnoj sigurnosti i na lični zahtev stranke je izbeglim, interno raseljenim licima i povratnicima omogućio korišćenje sledećih prava:

1. Smeštaj u ustanove socijalne zaštite,
2. Novčana socijalna pomoć,
3. Jednokratna novčana pomoć,
4. Izuzetna novčana pomoć,
5. Naknadni upis ličnog imena.

Dom zdravlja aktivno je učestvovao u pružanju medicinske pomoći, a kasnije je organizovao vanredne zdravstvene preglede izbeglica. Aktivnosti su se fokusirali na zdravstvenu preventivu, brigu o deci i majkama, kao i

⁸ Maloletno strano lice bez pratnje roditelja ili staratelja je dete mlađe od 18 godina, koje se našlo izvan svoje zemlje porekla usled traženja azila, zbog straha od proganjanja ili nepostojanja zaštite usled kršenja ljudskih prava, oružanog sukoba ili nemira u zemlji porekla, žrtve trgovine ljudima, radi seksualnog ili drugog iskorišćavanja ili bekstva od siromaštva u zemlji porekla

rešavanje aktinuh i hroničnih zdrastvenih problema u objektima Doma zdravlja. Navesti aktivnosti ove institucije u formalnim i neformalnim kolektivnim centrima, ukoliko ih je bilo.

- Projekti koji su se do sada realizovali na temu zaštite prava ugroženih grupa, stambenog zbrinjavanja ovih kategorija, ekonomskog osnaživanja, prekvalifikacije i dokvalifikacije, promocije ljudskih prava, psihosocijalnog osnaživanja, socijalne inkluzije, integracije i slično:
- Dodela građevinskog materijala namenjenih poboljšanju uslova stanovanje izbeglih lica 2014 godine,
- Dodela građevinskog materijala namenjenih poboljšanju uslova stanovanje izbeglih lica 2015 godine,
- Konkurs za dodelu sredstava namenjenih ekonomskom osnaživanju inerno raseljenih lica 2015 godina,
- Konkurs za dodelu sredstava namenjenih ekonomskom osnaživanju izbeglih lica 2015 godina,
- Konkurs za dodelu sredstava za kupovinu seoskih kuća sa okućnicom za inerno raseljena lica 2015 godina,
- Konkurs za dodelu sredstava za kupovinu seoskih kuća sa okućnicom za izbegla lica 2016 godina,
- Konkurs za dodelu sredstava za građevinski materijal namenjenih poboljšanju uslova stanovanje izbeglih lica 2015 godine
- Konkurs za dodelu sredstava za građevinski materijal namenjen poboljšanju uslova stanovanja izbeglih lica 2016 godine

2.3. Trendovi i migracije

Od evidentiranih lica u izbegličkoj populaciji izvestan broj izbeglih lica se uspešno integrisao, usled dužine migracijskog staža, obrazovanja i drugih okolnosti. Grad Subotica je predstavljala primamljivu destinaciju za ovu populaciju te se veliki broj lica nastanio.

Broj lica koja su ukinula status radi regulisanja prebivališta iznosi 6.904. Unutar izbegličke i raseljeničke populacije migracije traju i danas u pogledu promene mesta boravka kako u gradu Subotici tako i na teritoriji cele Republike Srbije. Evidentiran je podatak da je sa teritorije otišlo 1.000 izbeglih i 2 IRL, a došlo 1.000 izbeglih i 600 IRL. Napominje se da se iznete brojke odnose samo na promene registrovane u Povereništvu ne predstavljaju potpun i do kraja pouzdan podatak.

Podatak o umrlim licima sa izbegličkim statusom, koja su preminula na teritoriji grada Subotice, takođe nije moguće ustanoviti tačno, pošto rodbina preminulih lica ne objavljuje izbegličke legitimacije nadležnom organu, te se ista vode još kao živi.

Najveći problem je radni angažman pojedinih pripadnika izbegličke i raseljeničke populacije, kao i povratnika po Sporazumu o readmisiji. Za pojedine je evidentan i problem neobrazovanja, jezička barijera, neposredovanje ličnih dokumenata i sl.

Početkom septembra 2015. godine, Vlada Republike Srbije je usvojila **Plan reagovanja u slučaju povećanog priliva migranata sa procenom potreba**. Plan reagovanja definiše mere, aktivnosti, ljudske, finansijske i druge resurse neophodne za pružanje urgentnog smeštaja migrantima i neometanog pristupa njihovim pravima. Plan definiše i obaveze i ulogu jedinica lokalne samouprave u smislu upravljanja mešovitim migracijama na svojoj teritoriji.

POGLAVLJE 3

Analiza situacije i zaključci

3.1. Opšti okvir analize

Ovo poglavlje obuhvata četiri vrste kvalitativnih analiza:

1. Pregled dokumentacije relevantne za pitanja i probleme migranata
2. Analizu zainteresovanih strana (lokalnih aktera);
3. Analizu stanja (tehnikom SWOT analize);
4. Analizu problema sa zaključcima.

1.Pregled dokumentacije obuhvatio je nekoliko ključnih međunarodnih, nacionalnih i lokalnih strateških dokumenata relevantnih za ovu oblast kao i aktuelni zakonski okvir koji reguliše pitanja izbeglih lica u Republici Srbiji i to:

- Konvencija UN o statusu izbeglice (1951);
- Ženevske konvencije koje regulišu rad Crvenog krsta (1949);
- Sarajevska deklaracija (2005.)
- Zakon o izbeglicama (1992, izmene i dopune 2010.)
- Zakon o upravljanju migracijama (2012.)
- Zakon o crvenom krstu (2005).
- Uredba o bližim uslovima i merilima za utvrđivanje reda prvenstva za rešavanje stambenih potreba izbeglica (za svaku godinu u periodu 2016.-2020. godine)
- Strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica (2014-2020)

- Strategija zapošljavanja (2011-2020.), koja se odnosi na uključivanje izbegličke i iraseljeničke populacije u sistem društvenog privređivanja.
- Strategija reintegracije povratnika po osnovu Sporazuma o readmisiji (2009)
- Strategija za smanjenje siromaštva (2003);
- Strategija održivog razvoja (2008);
- Strategija privrednog razvoja Republike Srbije 2006-2012;
- Strategija regionalnog razvoja 2007-2012;
- Strategija razvoja socijalne zaštite (2005);
- Nacionalni plan akcije za decu (2004);
- Plan reagovanja u slučaju povećanog priliva migranata sa procenom potreba (2015. godina)

Na nivou grada Subotice usvojen je Lokalni akcioni plan za rešavanje pitanja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Gradu Subotici za period 2014-2016. godina.

Najvažniji projekti i programi za izbegla, IRL i povratnike koji su do sada realizovani ili se realizuju u gradu Subotici:

- Dodela građevinskog materijala namenjenih poboljšanju uslova stanovanje izbeglih lica 2014 godine,
- Dodela građevinskog materijala namenjenih poboljšanju uslova stanovanje izbeglih lica 2015 godine,
- Konkurs za dodelu sredstava namenjenih ekonomskom osnaživanju inerno raseljenih lica 2015 godina,
- Konkurs za dodelu sredstava namenjenih ekonomskom osnaživanju izbeglih lica 2015 godina,
- Konkurs za dodelu sredstava za kupovinu seoskih kuća sa okućnicom za inerno raseljena lica 2015 godina,
- Konkurs za dodelu sredstava za kupovinu seoskih kuća sa okućnicom za izbegla lica 2016 godina,
- Konkurs za dodelu sredstava za građevinski materijal namenjenih poboljšanju uslova stanovanje izbeglih lica 2015 godine
- Konkurs za dodelu sredstava za građevinski materijal namenjenih poboljšanju uslova stanovanja izbeglih lica 2016 godine

SPECIFIČNI CILJEVI	PROCENAT REALIZACIJE
U periodu od 2014. do 2017. godine, u skladu s populacionom politikom grada, trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 40 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika otkupom domaćinstava sa okućnicom;	40%

Najvažniji zaključci ove analize su sledeći:

Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica definiše osnovne pravce delovanja - obezbeđivanje uslova za povratak i obezbeđivanje uslova za lokalnu integraciju, što je potpuno u skladu sa međunarodno prihvaćenim ciljevima za rešavanje položaja ove grupe građana.

Ostale navedene nacionalne strategije pružaju osnovu i daju smernice za razvijanje mera i akcija u oblasti lokalne integracije izbeglih i interno raseljenih lica kojima se može doprineti unapređenju njihovog životnog standarda i ukupnog društvenog položaja.

U skladu sa Planom reagovanja u slučaju povećanog priliva migranata i u saradnji sa lokalnim Savetima za migracije, nadležne institucije su obezbedile neophodnu pomoć na terenu, otvorile dodatne tranzitne centre i identifikovale odgovarajuće objekte za hitni smeštaj migranata. Lokalni saveti za migracije su preduzeli sve neophodne aktivnosti kako bi se stvorili uslovi za blagovremeno reagovanje u slučaju da se veći broj migranata duže vreme zadržava na teritoriji njihove opštine/grada. Komesarijat za izbeglice i migracije organizovao je obuku opštinskih/gradskih poverenika za izbeglice i migracije na temu prihvata i humanitarnog zbrinjavanja migranata, kako bi se unapredila efikasnost predstavnika lokalnih samouprava u ovoj oblasti za slučaj dodatne eskalacije broja migranata i potrebe angažovanja dodatnog broja profesionalaca na terenu. Kontinuirana podrška aktera na lokalnom nivou je od izuzetnog značaja u rešavanju i prevazilaženju migrantske krize. Upravo ovakav pristup i vertikalna koordinacija između centralnog i lokalnog nivoa vlasti doprineli su bržem i organizovanijem odgovoru na trenutnu situaciju u pogledu priliva migranata.

2. Analizom zainteresovanih strana identifikovane su ključne zainteresovane strane za unapređenje položaja izbeglica, IRL, povratnika, migranata u potrebi bez utvrđenog statusa i tražioca azila i to:

- Krajnje korisnike usluga (različite kategorije izbeglica, IRL, povratnika, migranata u potrebi bez utvrđenog statusa i tražioca azila)
- Ključne partnere lokalnoj samoupravi u razvijanju i primeni mera i programa.

Krajnji korisnici Lokalnog akcionog plana su:

- Izbegla, interno raseljena lica i povratnici po sporazumu o readmisiji koja nemaju sredstava da završe započetu stambenu izgradnju;
- Izbegla, interno raseljena lica i povratnici po sporazumu o readmisiji koji žive kao podstanari i plaćaju stanarinu;
- Višečlane i višegeneracijske porodice izbeglih, interno raseljenih i povratnika.
- Porodice izbeglih, interno raseljenih i povratnika čiji su članovi teško bolesni, ili imaju decu ometenu u razvoju.
- Maloletno lice, stranac, bez pratnje roditelja ili staratelja to jest dete mlađe od 18 godina koje se našlo izvan svoje zemlje porekla usled traženja azila, zbog straha od proganjanja ili nepostojanja zaštite usled kršenja ljudskih prava, oružanog sukoba ili nemira u zemlji porekla, žrtve trgovine ljudima, radi seksualnog ili drugog iskorišćavanja ili bekstva od siromaštva u zemlji porekla. Maloletna deca bez pratnje na smeštaju u Domu za decu „Kolevka“.
- Nezaposlena, radno sposobna izbegla, interno raseljena lica i povratnici.
- Tražioci azila
- Migranti u potrebi bez utvrđenog statusa

Gradska uprava obezbeđuje opšti okvir, lokalnu regulativu i uslove za realizaciju podrške izbeglim, interno raseljenim licima, povratnicima i migrantima u lokalnoj zajednici.

Povereništvo za izbeglice, kao deo gradske uprave vrši poverene poslove u okviru svoje delatnosti i koordinaciju različitih programa koji se odnose na pomoć izbeglim, interno raseljenim licima, povratnicima i migrantima.

Ključni partneri lokalnoj samoupravi su:

Komesarijat za izbeglice i migracije Republike Srbije obavlja poslove koji se odnose na: Utvrđivanje statusa izbeglica, zbrinjavanje izbeglica, vođenje evidencije, usklađivanja pružanja pomoći izbeglicama od strane drugih organizacija, obezbeđivanje smeštaja izbeglica, pokreće inicijative za traženje međunarodne pomoći od institucija UN i drugih međunarodnih organizacija.

Centar za socijalni rad, je višefunkcionalna stručna ustanova socijalne zaštite i predstavlja bazičnu ustanovu stručnog rada i usluga u socijalnoj zaštiti u kojoj se neposredno i posredno zadovoljava većina socijalno zaštitnih potreba građana i njihovih porodica.

Kao korisnici socijalne zaštite potencijalno se mogu javiti svi građani i porodice i to onda kada se nađu ili su izloženi posebnim teškoćama u zadovoljavanju svojih osnovnih potreba. Najvažnije funkcije centra su: Neposredno ostvarivanje socijalne zaštite građana i njihovih porodica, ostvarivanje funkcije organa starateljstva, praćenje i proučavanje socijalnih potreba i problema, preventivna delatnost, planiranje i programiranje socijalne zaštite, koordiniranje aktivnosti na sprovođenju socijalne zaštite i socijalnog rada u opštini.

Crveni krst deluje na osnovu Ženevske konvencije, Zakona o crvenom krstu, Statuta, Strategije razvoja i na osnovu principa (Humanosti, nepristrasnosti, neutralnosti, nezavisnosti, dobrovoljnosti, jedinstva i univerzalnosti). Crveni krst aktivno učestvuje u zbrinjavanju i pružanju pomoći izbeglicama, IRL i povratnicima i to ne samo humanitarnog karaktera već i organizovanjem zdravstvene zaštite, pomoći pri upisu u škole, pri zapošljavanju, socijalne pomoći, spajanju porodica i dr.

Dom za decu Kolevka Subotica je socijalno zdravstvena ustanova koja zbrinjava decu sa smetnjama u razvoju uzrasta od 0 do 26 godina života. Dom funkcioniše puna 24 sata. O deci brine 140 zaposlenih, različitih profila od kojih je 80% uključeno u neposredan rad sa decom. U Domu se sprovodi svakodnevna preventivna i kurativna zaštita od strane pedijatra, dečijeg neuropedijatra, dečijeg kardiologa, dečijeg psihijatra, fizijatra, stomatologa. Osim zdravstvene nege sprovode se mere tretmana koji obuhvata habilitaciju i rehabilitaciju, vaspitno-obrazovni rad i adekvatni stimulativni i korektivno-reedukativni program rada. Stručni tim Doma čine lekar, pravnik, socijalni radnik, psiholog, spec.pedagog, vaspitač. Za stručni rad sa decom ometenom u razvoju postoje dva savremeno opremljena kabineta za ranu stimulaciju psihomotornog razvoja: kreativna radionica i senzorna soba.

Dom pruža usluge Prikvatne stanice za decu i omladinu do 18 godina koja se nađu na teritoriji grada u skitnji ili zbog blizine graničnog prelaza u ilegalnom prelasku granice, kao i uslugu Stacionara za majku i dete – smeštaj trudnica i majki sa decom do navršenih godinu dana života.

Zdravstvena ustanova DZ Grada Subotice pruža usluge primarne i sekundarne zdravstvene zaštite i specijalističke usluge. Izbegla, IRL i povratnici ostvaruju svoja prava u ovoj oblasti, kao i svi drugi građani. Smeštaj tražioca azila podrazumeva obavezan zdravstveni pregled.

Obrazovne institucije-osnovne škole, škola za obrazovanje odraslih, kroz svoje programske aktivnosti obuhvataju i pružaju mogućnost izbeglim i IRL da steknu određeno obrazovanje i prekvalifikacije.

Nacionalna služba za zapošljavanje- sprovodi različite programe podrške zapošljavanja nezaposlenih, radno sposobnih koji aktivno traže posao. Izbegla, IRL i povratnici imaju jednake mogućnosti kao i svi drugi nezaposleni da koriste ove programe.

Nevladine organizacije koje imaju svoje aktivnosti na području opštine, a te aktivnosti se odnose na humanitarnu pomoć, podizanje kapaciteta izbeglih, IRL i povratnika, obezbeđivanje pomoći u pribavljanju dokumenata i pravne pomoći, itd. Među njima najaktivnije su UNHCR, IOM, UNDP, USAID, DRC, ASB, HELP, Intersos, PRAXIS, Balkanski centar za migracije, Fondacija "Ana i Vlade Divac" i drugi.

3. Analiza stanja u lokalnoj zajednici po pitanjima unapređenja položaja izbeglih i interno raseljenih lica izvršena je kroz identifikovanje dosadašnjih aktivnosti i rezultata u ovom domenu i sagledavanja pozitivnih kapaciteta i slabosti lokalne zajednice, kao i mogućnosti i prepreka sa kojima se suočava u svom radnom okruženju.

	<u>Snage</u>	<u>Slabosti</u>
U N U T R A Š NJ E	Politička volja Baza podataka Stručni ljudski resursi Dobro organizovan centar za socijalni rad Dobro organizovan nevladin sektor Saradnja lokalne samouprave sa NVO Dobri tehnički i administrativni kapaciteti Dobri finansijski kapaciteti Postojanje informativnog sistema Dobra mreža mesnih zajednica Postojeći centar za obrazovanje odraslih Dobra komunikacija privrednika i lokalne samouprave Dobar javni prevoz Jaki kapaciteti i poznavanje problematike izbeglica, IRL i povratnika	Nemogućnost praćenja kretanja migrantske populacije Nedostatak funkcionalnog sistema obaveštavanja pojedinaca iz ove populacije Neorganizovanost i neaktivnost korisnika Ne postoje podsticajni fondovi lokalne samouprave za pomoć ugroženim kategorijama Neadekvatna obrazovna struktura Nedovoljna saradnja sa centrima za obrazovanje odraslih Nedovoljni kapaciteti i nepoznavanje problematike u radu sa tražiocima azila i migrantima u potrebi bez utvrđenog statusa Nedovoljna saradnja institucija sistema na rešavanju problema ove populacije
S P O LJ A Š NJ E	<u>Mogućnosti</u>	<u>Prepreke</u>
	Podrška KIRS Mogućnost školovanja na svim nivoima Postojanje Nacionalnih strategija Relativno lako radno integrisanje Postojanje Nacionalne strategije Pristup donatorskim fondovima Regionalni program stambenog zbrinjavanja	Zakon o lokalnoj samoupravi (male nadležnosti) Loša zakonska pozicija institucija koje se bave problemima izbeglica Nestabilna politička i ekonomska situacija u zemlji Spora implementacija nacionalnih strategija Neizvesnost u pogledu razvoja migrantske krize

Najvažniji zaključci ove analize su:

- Neusklađenost školskog obrazovnog sistema i neadekvatna obrazovna struktura sa potrebama privrede otežava ekonomski položaj ove kategorije i njihovo zapošljavanje.
- Iskustvo ustanova, nevladinih organizacija i lokalne samouprave u pripremi projektnih predloga i sprovođenju projekata otvara mogućnost dobijanja donatorskih sredstava koja su neophodna za ispunjenje svih aktivnosti lokalnog akcionog plana što bi trebalo da doprinese prevazilaženju prepreka kao što su nepovoljna politička i ekonomska situacija u zemlji.
- Lokalna zajednica ima značajne kapacitete za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica. Lokalna vlast je otvorena za saradnju sa svim relevantnim faktorima za rešavanje problema i položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika, ali kao jedinica lokalne samouprave zavisi od opredeljenih sredstava i resursa koje centralna vlast ustupa gradu Subotici za rešavanje ovih problema.
- Poslovni sektor je malo ili nikako uključen u rešavanje problema lokalne zajednice a samim tim i problema i izazovima sa kojima se susreću migranti.

4. Analiza problema izbeglih, interno raseljenih lica, povratnika i migranata u tranzitu i tražioca azila je pokazala da su njihovi glavni problemi sledeći

- Nerešeno stambeno pitanje. Ovaj problem imaju lica koja stanuju u privatnom smeštaju (plaćanje zakupa i režijskih troškova) i lica koja žive u sopstvenim objektima (neuslovni, nedovršeni objekti).
- Nezaposlenost. Generalno visoka stopa nezaposlenosti u lokalnoj zajednici i nedostatak radnih mesta, uslovljavaju visoku nezaposlenost izbeglih i IRL. Većina se bavi privremenim i povremenim poslovima koji nisu registrovani i drugim oblicima sticanja zarade u sivoj ekonomiji.
- Nedostatak materijalnih sredstava. Izražen je u većem delu izbegličke i raseljeničke populacije a posebno kod starijih domaćinstava, samohranih roditelja, porodica koje imaju hronične i teško obolele članove ili decu ometenu u razvoju.
- Problemi pravne prirode. Teškoće oko pribavljanja različitih dokumenata iz države porekla, prava iz penzionog i invalidskog osiguranja, kao i pravo na socijalnu i zdravstvenu zaštitu.
- Nedovoljni i neodgovarajući socijalno-materijalni podsticaj za integraciju izbeglih i IRL kao i integraciju povratnika po Sporazumu o readmisiji.
- Nedovoljni i neodgovarajući socijalno-materijalni podsticaj za prihvatanje i rad sa decom migrantima u tranzitu, spajanje sa porodicom i njihovom integracijom sa domicilnom decom kao i slanje u treće zemlje.
- Pasivnost izbeglih, IRL i povratnika u lokalnoj zajednici u odnosu na sopstvene potrebe koji se iskazuju kroz nepostojanje svesti o samoorganizovanju.
- Otežano raspolaganje imovinom u mestima ili zemljama porekla. Ovaj problem se manifestuje na lokalnom nivou, ali je njegovo rešavanje vezano za nacionalne institucije i saradnju Republike Srbije sa bivšim republikama, odnosno sa međunarodnom upravom na Kosovu i Metohiji.

3.2. Opšti zaključci analize

- Lokalna zajednica i lokalna samouprava imaju određene kapacitete za bavljenjem unapređenja položaja izbeglih, IRL i povratnika, kao što su ljudski resursi, odgovarajuća razvojna dokumenta, strateški pristup razvoju opštine i dr.
- Nerešeno stambeno pitanje višočlanih porodica i problemi u raspolaganju imovinom u zemljama i mestima porekla značajno doprinose socijalnom siromaštvu i lošem kvalitetu života izbeglih, IRL i povratnika, što je direktan problem lokalne zajednice.
- Tradicionalno visok broj izbeglica na teritoriji grada Subotice u odnosu na broj IRL i povratnika.
- Postojanje velikog broja lica bez pravnog subjektiviteta „pravno nevidljiva lica“, to jest lica koja nisu upisana u matične knjige na teritoriji Srbije, odnosno lica koja su upisana ali nemaju odgovarajuća lična dokumenta.
- Pasivnost, nedovoljna samoorganizovanost i loša informisanost samih izbeglih i IRL, dodatno doprinose njihovom nezadovoljavajućem položaju i relativno niskom nivou integrisanosti u lokalnu zajednicu.
- Izuzetno loš društveni i ekonomski položaj žena populacije izbeglih i interno raseljenih kao i lica koja su se vratila u Srbiju u skladu sa Sporazumom o readmisiji.
- Rad sa decom, naročito migrantima bez pratnje, podrazumeva čitav set znanja i iskustva i zahteva dodatne resurse.
- Loša i neadekvatna obrazovna struktura dodatno otežava zapošljavanje izbeglih i raseljenih lica.
- Neizvesnost u daljem razvoju migrantske krize i nepoznavanje migrantskih ruta u budućnosti otežava

adekvatno premanje grada da odgovori na izazove te vrste.

- Potrebno je kontinuirano raditi na jačanju tolerancije i podizanju svesti domicilnog stanovništva a u vezi sa problemima migranata koji su prisutni na teritoriji Grada Subotice kao i susednih opština.

3.3. Preporuke

- Pokrenuti inicijativu za stalno stambeno zbrinjavanje na teritoriji lokalne zajednice.
- Inicirati pokretanje rasprave u dogovoru sa svim relevantnim činiocima, kako bi se donatorima predložili uslovi za apliciranje po programima koji bi bili prilagođeni realnom činjeničnom stanju na terenu.
- Raditi na povećanju vidljivosti najugroženijih migranata u lokalnoj zajednici
- Umrežavanje i efikasnija saradnja svih relevantnih činilaca za rešavanje problema svih kategorija migranata
- Umrežavanje i efikasnija saradnja svih struktura pri upravljanju mešovitim migracijama.
- Povećati zaposlenost prekvalifikacijom i dokvalifikacijom izbeglica, IRL i povratnika za deficitarna zanimanja.
- Umrežavanje i efikasnija saradnja lokalne samouprave i svih ključnih aktera značajnih za rešavanje problema migranata uz korišćenje svih stručnih ljudskih resursa i dosadašnjeg iskustva različitih institucija i organizacija;
- Organizovati uključivanje mladih pripadnika migrantske populacije u što veći broj manifestacija;
- Obezbediti kontinuirane edukativne programe i obuke za migrante, naročito žene.
- Inicirati saradnju sa svim zainteresovanim stranama na temu jačanja kapaciteta u upravljanju migracijama
- Kontinuirana obuka zaposlenih u JLS u cilju upravljanja mešovitim migracijama
- Jačanje saradnje sa Komesarijatom za izbeglice i migracije
- Uvesti rodno senzibilnu statistiku sa sve migrantske grupe

POGLAVLJE 4

Prioritetne ciljne grupe

Kriterijumi Lokalnog akcionog plana za izbor prioritetnih grupa među izbeglim, interno raseljenim licima, povratnicima i migrantima na teritoriji Grada Subotice su:

- Vidljivost i rasprostranjenost problema ciljne grupe u lokalnoj zajednici; Brojnost ciljne grupe;
- Nezaposlenost i materijalno siromaštvo određene ciljne grupe; Stepenu ugroženosti ciljne grupe;
- Zainteresovanost same ciljne grupe za rešavanje sopstvenih problema;
- Neobuhvaćenost grupe sistemskim merama podrške (ispalih iz sistema društveno organizovane podrške);
- Eliminatorski kriterijum: resursi kojima raspolaže lokalna samouprava i brojne potrebe koje ima na svojoj teritoriji.

Prioritetne grupe na osnovu ovih kriterijuma su:

1. Izbegla, interno raseljena lica i povratnici koja nemaju trajno rešeno stambeno pitanje a koja žive u sopstvenim nedovršenim i neuslovnim objektima.
2. Izbegla, interno raseljena lica i povratnici koja nemaju trajno rešeno stambeno pitanje a koja žive kao podstanari i plaćaju stanarinu.
3. Nezaposlena radno sposobna izbegla, interno raseljena lica i povratnici.
4. Deca bez roditeljske pratnje iz kategorije migranti i tražioci azila.
5. Migranti u potrebi i bez utvrđenog statusa na teritoriji grada Subotice.

Najugroženija lica u okviru predhodnih prioritetnih grupa:

- Porodice čiji su članovi teško ili hronično bolesna lica, ili deca ometena u razvoju;
- Samohrani roditelji bez stalnih primanja;
- Samačka staračka domaćinstva bez stalnih prihoda;
- Žene;
- Višečlane i višegeneracijske porodice;
- Deca do 18 godina bez roditeljske pratnje u kategoriji migranti i/ili tražioci azila;
- Romi.

Pravno nevidljiva lica, lica bez pravnog subjektiviteta

Lica bez pravnog subjektiviteta – „pravno nevidljiva lica“, tj. lica koja nisu upisana u matične knjige na teritoriji Srbije, kao i lica koja su upisana u matične knjige, a ne poseduju odgovarajuća lična dokumenta, posebno pripadnici RAE zajednice koji žive u neformalnim naseljima;

Deca iz izbeglih i interno raseljenih porodica ispala iz procesa osnovnoškolskog obrazovanja uzrasta od 13 do 18 godina;

Interno raseljene žene, pripadnice RAE zajednice, koje žive u neformalnim naseljima.

Prioritetni problemi su:

- Nerešeno stambeno pitanje;
- Nezaposlenost;
- Nedostatak materijalnih sredstava za život;
- Zdravstveni problemi;
- Obrazovanje i integracija u novi kulturološki poredak;

POGLAVLJE 5

Opšti i specifični ciljevi

Polazeći od analize stanja, lokalnih resursa i kapaciteta, kao i od analize potreba svih navedenih kategorija migranata na teritoriji grada Subotica, a u skladu sa nacionalnim strateškim opredeljenjima, definisan je sledeći **opšti cilj:**

Jačanje kapaciteta lokalne samouprave za obezbeđivanje preduslova za rešavanje problema izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji sa prebivalištem-boravištem na teritoriji grada Subotice, promovisanje tolerancije prema tražiocima azila i migrantima u potrebi a bez utvrđenog statusa, kao i poboljšavanje socio-materijalnog položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji na teritoriji grada Subotice rešavanjem njihovih stambenih potreba i podsticanjem ekonomskog osnaživanja.

Na osnovu ovako postavljenog opšteg cilja, formulisani su sledeći specifični ciljevi koji su relevantni za ostvarivanje opštih ciljeva u periodu od 2017. do 2021. godine.

Specifični cilj 1.1.

U periodu 2017-2021. godine stambeno zbrinuti najmanje **150 porodica** izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji sa prebivalištem-boravištem na teritoriji grada Subotice, dodelom **pomoći u građevinskom materijalu.**

Specifični cilj 1.2.

U periodu 2017-2021. godine stambeno zbrinuti najmanje **85 porodica** izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji sa prebivalištem-boravištem na teritoriji grada Subotice, kroz projekte **otkupa seoskih domaćinstava.**

Specifični cilj 1.3.

U periodu 2017-2021.godine realizovati program dodele najmanje **10 montažnih kuća**, za porodice izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika po sporazumu o readmisiji, koje bi se postavljale na građevinskom zemljištu ovih lica ili na građevinskom zemljištu grada Subotice, za socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima i za davanje u zakup sa mogućnošću otkupa.

Specifični cilj 1.4.

U periodu 2017-2021.godine realizovati program izgradnje najmanje **200 stanova** na teritoriji grada Subotice, za socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima i za davanje u zakup sa mogućnošću otkupa, za porodice izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika po sporazumu o readmisiji.

Specifični cilj 1.5.

U periodu 2017-2021. godine ekonomski osnažiti i pomoći osamostaljivanje najmanje **150 porodica** izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji sa prebivalištem-boravištem na teritoriji grada Subotice, kroz **programe dodele sredstava za obavljanje dohodovnih aktivnosti**.

Specifični cilj 1.6.

Stvaranje uslova za jačanje tolerancije i razumevanje potreba tražioca azila i migranata u potrebi bez utvrđenog statusa u periodu od 2017. do 2021. godine kroz aktivnosti promocije i jačanja tolerancije prema ovim licima kroz unapređenje kvaliteta života u lokalnoj zajednici opremanjem dečijih i sportskih igrališta, nabavku pribora, opreme i opremanje prostora za edukativne, sportske, kulturno-umetničke, zdravstvene i druge usluge, a u čiju realizaciju će biti uključene i navedene kategorije migranata.

Specifični cilj 1.7.

Kontinuirano sprovođenje aktivnosti usmerenih na razumevanje kulturoloških različitosti između migranata u potrebi bez utvrđenog statusa i/ili tražioca azila i primajuće sredine kroz organizaciju tematskih radionica i drugih aktivnosti usmerenih ka boljem razumevanju potreba migranata.

Specifični cilj 1.8.

U periodu 2017-2021. godine organizovati najmanje 5 okruglih stolova, tribina i radnih sastanaka na temu boljeg upoznavanja lokalne samouprave i drugih pružaoca usluga na lokalnom novou sa pravnim okvirom za upravljanje mešovitim migracijama.

Specifični cilj 1.9

Jačanje kapaciteta institucija lokalne samouprave u upravljanju migracijama kroz obuku kadrova za izradu projektnih predloga u cilju obezbeđivanja sredstava namenjenih migrantima; organizovanjem radionica i okruglih stolova na temu upravljanje migracijama.

Specifični cilj 1.10

Jačanje kapaciteta lokalnih komunalnih, zdravstvenih i drugih pružalaca usluga u cilju obezbeđivanja adekvatnog odgovora na migracione izazove na teritoriji grada Subotice

POGLAVLJE 6 – Aktivnosti za realizaciju LAP

Tabela lokalnog akcionog plana

Specifični cilj 1.1.							
U periodu 2017-2021. godine stambeno zbrinuti najmanje 150 porodica izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji sa prebivalištem-boravištem na teritoriji grada Subotice, dodelom pomoći u građevinskom materijalu.							
Aktivnosti	Planirano vreme realizacije	Očekivani rezultati	Indikatori	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i/ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
1.1.Obezbeđivanje finan. sredstava za otkup domaći		Obezbeđena potrebna	Iznos obezbeđenih finan.sredstava	ljudski resursi Budžetska	donator ska	Lokalna samouprava	KIRS
1.2.Donošenje pravilnika	7 dana	Donesen pravilnik izrađeni kriterijumi	Kvalitet pravilnika i kriterijuma	Postojeći ljudski resursi		Komisija	KIRS
1.3.Raspisivanje Javnog poziva	30 dana	Raspisan oglas	Broj i struktura prijavljeni kandidata			Komisija	
1.4.Izbor korisnika i izrada preliminarne liste	15 dana	Izbor korisnika na preliminarne listi	Broj korisnika na preliminarnoj listi			Komisija	
1.5.Izrada i objavljivanje konačne liste	8 dana	Izvršen izbor korisnika/ porodica	Broj korisnika/ porodica	postojeći ljudski resursi		Komisija	KIRS
1.6.Raspisivanje tendera i odabir najboljeg dobavljača	40 dana	Raspisan i sproveden tender	Broj prijavljenih na tender, broj prijavljenih koji ispunjavaju uslove tendera	postojeći ljudski resursi		Tenderska komisija	

1.7.Potpisivanje ugovora sa dobavljačem	8 dana	Potpisani ugovori	Broj i struktur. potpisanih ugovora			Gradonačelnik Dobavljač	
1.8.Potpisivanje ugovora sa korisnicima	15 dana	Potpisani ugovori,	Broj potpisanih ugovora,			Gradonačelnik , donator i KIRS, korisnik	KIRS Donatori
1.9.Monitoring i evaluacija	Kontinuirano praćenje i izveštavanje	Prikupljeni podaci o procesu realizacije i ocenjena uspošnost realizacije	Broj i vrsta prikupljenih podataka, ostvaren nivo postignuća			Donator KIRS	

Specifični cilj 1.2.

U periodu 2017-2021. godine stambeno zbrinuti najmanje **85 porodica** izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji sa prebivalištem-boravištem na teritoriji grada Subotice, kroz projekte **otkupa seoskih domaćinstava**.

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultati	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i/ ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
2.1.Obezbeđivanje finan. sredstava za otkup domaćinstava		Obezbeđena potrebna finan.sredstva	Iznos obezbeđenih finan.sredstava	ljudski resursi Budžetska sredstva	donatorska sredstva	Lokalna samouprava	KIRS
2.2.Formiranje komisije za izbor korisnika	15 dana	Formirana komisija	Broj i struktura članova komisije			Gradonačelnik	
2.3.Donošenje pravilnika i javnog poziva za izbor korisnika	7 dana	Utvrđeni uslovi i krit. za odabir koris.	Broj i vrsta kriterijuma			Komisija za izbor korisnika	

2.4.Objavljivanje javnog poziva za otkup domaćinstva	30 dana	Objavljen oglas prikupljene prijave	Broj prijavljenih potencijalnih korisnika			Lokalna samouprava Komisija	Lokalni mediji KIRS, Mesne kancelarije
2.5.Izbor potencijalnih korisnika i obilazak kuća za otkup	15 dana	Izvršen izbor korisnika	Broj i struktura korisnika			Komisija za izbor korisnika	
2.6.Izrada i objavljivanje preliminarne liste	15 dana	Izbor korisn. na preliminar. listi	Broj korisnika na preliminarnoj listi			Komisija za izbor korisnika	
2.7.Izbor korisnika i objavljivanje konačne liste	8 dana	Utvrdena lista za 40 korisničkih porodica	Broj izabranih korisnika			Komisija za izbor korisnika	
2.8.Raspisivanje tendera i odabir najboljeg dobavljača	40 dana	Raspisan i sproveden tender	Broj prijavljenih na tender, broj prijavljenih koji ispunjavaju uslove	postojeći ljudski resursi		Tenderska komisija	
2.9.Potpisivanje ugovora sa dobavljačem	8 dana	Potpisani ugovori	Broj i struktur. potpisanih ugovora			Gradonačelnik Dobavljač	
2.10.Potpisivanje ugovora o stanovanju i useljenje	15 dana	Potpisani ugovori, useljeni korisnici	Broj potpisanih ugovora,			Gradonačelnik , donator i KIRS, korisnik	KIRS Donatori
2.11.Monitoring i evaluacija	Kontinuirano praćenje. Izveštavanje	Prikupljeni podaci o procesu	Broj i vrsta prikupljenih podataka,			Donator KIRS	

Specifični cilj 1.3.

U periodu 2017-2021.godine realizovati program dodele najmanje **10 montažnih kuća**, za porodice izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika po sporazumu o readmisiji, koje bi se postavljale na građevinskom zemljištu ovih lica ili na građevinskom zemljištu grada Subotice, za socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima i za davanje u zakup sa mogućnošću otkupa.

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultati	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LSi/fili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
3.1.Obezbeđivanje finan.		Obezbeđena potrebna	Iznos obezbeđenih finan.sredstava	ljudski resursi	donatorska sredstva	Lokalna samouprava	KIRS
3.2.Formiranje komisije za izbor korisnika	15 dana	Formirana komisija	Broj i struktura članova komisije			Gradonačelnik	
3.3.Usvajanje pravilnika	8 dana	Utvrđeni uslovi i kriter.	Broj i vrsta kriterijuma			Komisija	KIRS
3.4. Raspisivanje i sprovođenje javnog poziva	30 dana	Raspisan i sproveden konkurs.Odabrani korisnici	Broj i struktura prijavljenih kandidata Broj i struktura odabranih korisnika	ljudski resursi		Komisija	KIRS
3.5.Izbor korisnika i formiranje preliminarne liste	15 dana	Izvršen izbor 20 korisnika. Formirana preliminarne lista	Broj i struktura korisnika Struktura preliminarne liste			Komisija	
3.6. Izrada i objavljivanje konačne liste korisnika	8 dana	Izrađena i objavljena konačna lista za 20 porodica	Broj i struktura korisnika konačna liste			Komisija	
3.7. Raspisivanje tendera za izbor najboljeg dobavljača i potpisivanje ugovora sa dobavljačem	3-6 meseci	Raspisan i sproveden tender. Potpisan ugovor sa dobavljačem	Izabran najpovoljniji dobavljač			Tenderska komisija	Lokalna samouprava KIRS

3.8. Postavljanje montažnih kuća	do 3 meseca	Izvršeno postavljanje montažnih kuća	Broj postavljen. montažnih kuća 20			Izvođač radova	Lokalna samouprava KIRS
3.9. Potpisivanje ugovora o stanovanju i useljenje	15 dana	Potpisani ugovori, podeljeni stanovi, useljeni korisnici	Broj potpisanih ugovora, podeljenih stanova i useljenih korisnika			Gradonačelnik, donator i KIRS, korisnik	KIRS Donatori
3.10. Monitoring i evaluacija	Kontinuirano praćenje. Izveštavanje godinu dana nakon useljenja	Prikupljeni podaci o procesu realizacije i ocenjena uspošnost realizacije	Broj i vrsta prikupljenih podataka, ostvaren nivo postignuća			Donator KIRS	

Specifični cilj 1.4.

U periodu 2017-2021. godine realizovati program izgradnje najmanje 200 stanova na teritoriji grada Subotice, za socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima i za davanje u zakup sa mogućnošću otkupa, za porodice izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika po sporazumu o readmisiji.

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultati	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LSi/ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
4.1. Odluka grada o dodeli lokacije za izgradnju stambene zgrade	1 mesec	Doneta odluka	Površina i položaj dodeljene lokacije			Skupština grada	KIRS
4.2. Potpisivanje memoranduma o razumevanju	10 dana	Potpisan memorandum	Sadržaj memoranduma			Gradonačelnik Donatori	KIRS

4.3.Potpisivanje ugovora zainteresovanih strana	7 dana	Potpisan ugovor	Broj i strukt. zainteresovanih strana-potpisnica	Љudski	Visina obezbeđenih sredstava	Gradonačelnik Donator KIRS	
4.4.Prikupljanje građ. dokumentacije i donošenje akta o izgradnji	30 dana	Prikupljena građ. dokum. i donet akt o izgradnji	Sadržaj dokumentacije i akta o izgradnji			Odeljenje za gradnju i planiranje Gradske uprave	
4.5.Raspisivanje tendera i sprovođenje procedure za izbor izvođača radova izbor	1-3 meseca	Raspisan i sproveden tender	Broj prijavljenih na tender, broj prijavljenih koji ispunjavaju uslove tendera			Tenderska komisija	
4.6.Izgradnja objekta	6 meseci	Izgrađen	Broj i struk. stambenih jedinica	Љudski Materijalni		Izvođač radova	Lokalna samoupr.
4.7.Formiranje komisije za izbor korisnika	15 dana	Formirana komisija	Broj i struktura članova komisije			Gradonačelnik	
4.8.Usvajanje pravilnika i oglasa	7 dana	Utvrđeni uslovi i kriterijumi	Broj i vrsta kriterijuma			Komisija	
4.9. Raspisivanje i sprovođenje javnog poziva	30 dana	Raspisan i sproveden javni poziv	Broj i strukt. prijavljenih kandidata			Komisija	Centar za socijalni rad
4.10.Izbor korisnika i formiranje preliminarne liste	15 dana	Odabrani korisni. za preliminar. listu	Broj korisnika za preliminar. listu			Komisija	
4.11.Izrada i objavljivanje konačne liste korisnika	8 dana	Odabrani korisnici za konač. listu	Broj korisnika sa konačne liste			Komisija	
4.12.Potpisivanje ugovora o stanovanju i useljenje	15 dana	Potpisani ugovori, podeljeni stanovi, useljeni korisnici	Broj potpisanih ugovora, podeljenih stanova i useljenih korisnika			Gradonačelnik , donator i KIRS, korisnik	KIRS Donatori

2.13. Monitoring i evaluacija	Kontinuirano praćenje. Izveštavanje godinu dana nakon useljenja	Prikupljeni podaci o procesu realizacije i ocenjena uspošnost realizacije	Broj i vrsta prikupljenih podataka, ostvaren nivo postignuća			Donator KIRS	
-------------------------------	---	---	--	--	--	-----------------	--

Specifični cilj 1.5.

U periodu 2017-2021. godine **ekonomski osnažiti i pomoći osamostaljivanje najmanje 150 porodica izbeglica**, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji sa prebivalištem-boravištem na teritoriji grada Subotice, kroz programe **dodele sredstava za obavljanje dohodovnih aktivnosti**.

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultati	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LSi/ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
5.1. Intervjui potencijalnih korisnika	3 meseca	Identifikovane potrebe i mogućnost samozapošljavanja	Broj i vrsta identifikovanih potreba	Љudski resursi		Lokalna samouprava Poverenik	KIRS
5.2. Obezbeđenje sredstava kroz ugovor o dodeli	30 dana	Obezbeđena sredstva	Visina obezbeđenih sredstava	Budžetska	Donacije	Lokalna samouprava	KIRS Drugi fondovi
5.3. Formiranje komisije na nivou lokalne samouprave	15 dana	Formirana komisija	Broj i struktura članova komisije	Članovi komisije		Lokalna samouprava	
5.4. Usvajanje pravilnika i oglasa	7 dana	Usvojen pravilnik Raspisan oglas	Utvrđeni uslovi i kriterijumi. Tekst oglasa			Komisija	KIRS
5.5. Raspisivanje javnog poziva	15 dana	Raspisan javni poziv	Utvrđeni uslovi i kriterijumi javnog			Komisija	
5.6. Objavljanje oglasa	15 dan	Tekst oglasa	Broj prispelih zahteva			Komisija	
5.7. Izbor korisnika i eventualno organizovanje obuke	15 – 30 dana	Izvršen izbor korisnika	Broj i struktura korisnika			Komisija	

5.8.Javna nabavka opreme, mašina i druge robe koja je predmet dohod. aktivnosti	30 dana	Izvršena javna nabavka opreme, mašina i druge robe koja je predmet dohodovnih aktiv.	Struktura javnih nabavki			Tenderska komisija	
5.9.Izbor najpovoljnijeg dobavljača	30 dana	Izvršen izbor najpovoljnijeg dobavljača	Potpisan ugovor sa dobavljačem			Lokalna samouprava	
4.11. Potpisivanje ugovora sa dobavljačem	7 dana	Potpisani ugovori sa dobavljačem	Broj i struktura potpisanih ugovora			Lokalna samouprava Dobavljač	
5.10. Potpisivanje ugovora sa korisnicima programa	7 dana	Potpisani ugovori sa korisnicima	Broj potpisanih ugovora sa korisnicima				
4.12.Isporučka grantova	do 20 dana	Isporučeni grantovi	Broj i struktura isporučenih grantova			Dobavljač	Lokalna samouprava
4.13. Praćenje realizacije i ocena uspešnosti programa	2 godine	Prikupljeni podaci o procesu realizacije. Ocenjena uspošnost realiz.	Broj i vrsta prikupljenih podataka. Ostvareni nivo postignuća			Savet	KIRS

POGLAVLJE 7

Resursi – Budžet

Detaljan godišnji budžet za svaku godinu primene Lokalnog plana biće urađen na osnovu razrađenih godišnjih planova za tu godinu.

Sredstva za realizaciju ovog Lokalnog plana obezbeđivaće se iz različitih **izvora**: delom iz budžeta lokalne samouprave, delom iz donatorskih budžeta, odnosno pomoću projekata koji će se razviti na osnovu ovog Lokalnog plana, kao i iz drugih dostupnih izvora.

Postupajući u skladu sa donetim Nacionalnim strategijama za smanjenje siromaštva, rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica, zapošljavanja, održivog razvoja, očekuje se finansijska podrška resornih ministarstava u realizaciji aktivnosti LAPa.

Ovaj Lokalni akcioni plan će se, pored ostalih namena, koristiti u svrhu predstavljanja grada Subotice i privlačenja donatorskih sredstava za realizaciju navedenih ciljeva.

POGLAVLJE 8

Aranžmani za primenu

Aranžmani za primenu Lokalnog akcionog plana obuhvataju **lokalne strukture i različite mere i procedure** koje će osigurati njegovo uspešno sprovođenje. U okviru lokalnih struktura, razlikuju se:

1) Strukture za upravljanje procesom primene LAPa i

2) Strukture koje su operativne i primenjuju LAP

Strukturu za upravljanje procesom primene LAPa, nakon njegovog usvajanja, predstavljaće *Savet za migracije*. Savet za migracije će, kao deo svog budućeg rada, napraviti *Plan upravljanja primenom Lokalnog plana*.

Savet za migracije, kao upravljačka struktura ima sledeće zadatke:

- U potpunosti odgovara za vođenje celokupnog procesa primene Lokalnog akcionog plana;
- Imenuje lokalne timove za upravljanje projektima koji nastanu kao rezultat operacionalizacije Lokalnog akcionog plana;
- Obezbeđuje pristup i prikupljanje svih podataka i informacija u elektronskoj formi od svakog aktera - učesnika u procesu unapređenja položaja izbeglih, IRL i povratnika u lokalnoj zajednici;
- Održava kontakte sa svim učesnicima u realizaciji Lokalnog akcionog plana;
- Upravlja procesom praćenja (monitoringa) i ocenjivanja uspešnosti (evaluacije) Lokalnog akcionog plana;
- Održava kontakte sa javnošću i donosiocima odluka u lokalnoj samoupravi.

Operativnu strukturu za primenu ovog Lokalnog akcionog plana činiće institucije, organizacije i timovi formirani u cilju neposredne realizacije plana i projekata razvijenih na osnovu Lokalnog plana. U skladu sa Lokalnim akcionim planom, biće realizovana podela uloga i odgovornosti među različitim akterima u lokalnoj zajednici - partnerima u realizaciji. Svaki akter će u skladu sa principom javnosti i transparentnosti rada voditi odgovarajuću evidenciju i dokumentaciju i pripremati periodične izveštaje o radu. Izveštaji će biti polazna osnova za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada.

Operativna struktura za primenu Lokalnog akcionog plana ima sledeće zadatke i odgovornosti:

- Realizacija Lokalnog akcionog plana;
- Neposredna komunikacija sa korisnicima/cama usluga koje se obezbeđuju Lokalnim planom;
- Redovno dostavljanje izveštaja koordinadoru/ki Saveta za migracije i trajna rešenja o svim aktivnostima na sprovođenju Lokalnog plana;
- Učešće u eventualnim obukama za unapređenje stručnosti i kompetencija za sprovođenje zadataka Lokalnog plana;
- Unapređenje procesa primene Lokalnog plana u skladu sa sugestijama i preporukama upravljačke strukture.

U gradu Subotici se procenjuje da će nosioci programa, projekata i aktivnosti LAPa biti u prvom redu sledeće institucije:

1. Povereništvo za izbeglice;
2. Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj;
3. Kancelarija za mlade;
4. Centar za socijalni rad Grada Subotice
5. Dom za decu ometenu u razvoju "Kolevka"
6. Dom zdravlja;
7. Škola za obrazovanje odraslih;
8. NVO koje se bave problemima migranata; i
9. Crveni krst.

Upravljačka i operativna struktura će razviti plan i mehanizme međusobne komunikacije, pratiće uspešnost razmene informacija i efikasnost komunikacije u odnosu na očekivane rezultate primene Lokalnog akcionog plana. Plan komunikacije upravljačke i operativne strukture urediće vreme i načine razmene informacija i preduzimanja odgovarajućih akcija.

Detaljne godišnje planove za naredni period pripremaće Savet za migracije uz aktivne konsultacije sa operativnim strukturama. Po potrebi, Savet će formirati i odgovarajuće radne timove.

Mehanizmi praćenja, ocenjivanja uspešnosti primene Lokalnog akcionog plana i donošenja eventualnih korektivnih mera biće definisani Planom praćenja i ocenjivanja uspešnosti (planom monitoringa i evaluacija).

POGLAVLJE 9

Praćenje i ocena uspešnosti

- **Cilj praćenja i ocene uspešnosti (monitoringa i evaluacije):**

da se sistematično prikupljaju podaci, prati i nadgleda proces primene i procenjuje uspeh LAPa radi predlaganja eventualnih izmena u aktivnostima na osnovu nalaza i ocena.

- **Vremenski okvir:**

Monitoring (kao sistematski proces prikupljanja podataka) sprovodi se kontinuirano i dugoročno za period 2017 - 2021. Evaluacija (kao analiza podataka i donošenje ocene o uspešnosti) vršiće se periodično - jednom godišnje. Finalna evaluacija obaviće se na kraju 2021. godine.

- **Predmet monitoringa i evaluacije:**

Monitoring i evaluacija uključuju celovito sagledavanje ispunjenja aktivnosti - zadataka i specifičnih ciljeva.

- **Ključni indikatori uticaja** za praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene Lokalnog akcionog plana će biti sledeći:

1. Obuhvat izbeglica, IRL i povratnika novim uslugama i merama;
2. Obuhvat potreba tražioca azila i migranata u potrebi bez utvrđenog statusa;
3. Planiranje i jačanje kapaciteta jedinice lokalne samouprave;
4. Struktura korisnika/ca usluga i mera programa;
5. Nivo uključenosti različitih aktera u pružanje usluga u lokalnoj zajednici;
6. Obim finansijskih sredstava izdvojenih za usluge migrantima;
7. Struktura finansijskih sredstava izdvojenih za usluge migrantima (budžet lokalne samouprave, donatorska sredstva, kao i drugi izvori).

- **Procesni indikatori** za praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene Lokalnog akcionog plana će biti sledeći:

- Broj potpisanih protokola o saradnji sa odabranim NVO;
- Broj sertifikata o završenoj prekvalifikaciji izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika;
- Broj zaključenih ugovora o radu;
- Broj lica koja su dobila sertifikate o završenoj osnovnoj školi;
- Broj i vrsta edukativnih radionica i broj uključenih učesnica;
- Broj i vrsta okruglih stolova i gostovanja u lokalnim medijima na temu podizanja svesti o potrebama migrantske populacije.

- **Metode i tehnike monitoringa i evaluacije:** Za uspešno obavljanje monitoringa i evaluacije koristiće se standardni set alata među kojima su: evidentiranje korisnika, intervjui sa korisnicima (upitnici, razgovori), ankete, izveštavanje i dr.

Savet za migracije će biti odgovoran za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada na primeni Lokalnog akcionog plana - vršiće monitoring i evaluaciju. Tim za monitoring i evaluaciju čine predstavnici/ce - stručna lica iz lokalnih institucija i organizacija koje se neposredno ili posredno bave pitanjima svih kategorija migranata sadržanih u ovom Lokalnom akcionom planu. Savet će svojim Planom rada definisati način organizovanja monitoringa i evaluacije LAPa.
